

19 אוגוסט 2012

שלום למשתתפי סדנת תכנון המרחב הציבורי של המושבות,

אנו מודים לכם על נכונותכם להשתתף ולתרום מזמנכם ומניסיונכם ב"סדנת התכנון" שעורך המינהל הקהילתי.

מטרת מסמך זה הינה להבהיר את הרקע למפגש, מטרתו, מיקומו בתהליכי התכנון המתקיימים במרחב - תכנית האב למושבות (ראו נספח 1: גבולות התכנית) ומעמד תוצריו, וכן להציג את הדילמות התכנוניות והרקע התכנוני במגמה ליצור מכנה משותף לדיון שיערך ביום שלישי הבא. לנוחותכם חילקנו את המסמך למבוא כללי ולסדרת נספחים למי מכם שירצה להעמיק בחומרים.

כללי

בשלב זה שבו תכנית האב עוסקת בניתוח ותכנון המרחב הציבורי מרגישה וועדת הליווי של התושבים שיש צורך בחשיבה "חדשנית" ויצירתית לניתוח ותכנון המרחב הציבורי. כל זאת על בסיס האיכויות הפיסיקות, המבנה האורבאני הקיים ובשיתוף בעלי העניין במרחב (סוחרים, אנשי עסקים והמוסדות).
לצורך כך יזמנו את הכנס הנדון והזמנו אנשי תכנון, בעלי עניין, נציגי מוסדות במרחב, נציגי עירייה וועדה מחוזית ותושבים פעילים למפגש "סיעור מוחות" לבחינה וניסוח עקרונות לתכנון המרחב הציבורי באזור כחלק מתכנית האב למושבות.

תוצרים: אנו מצפים שמפגש זה יעלו אמירות משמעותיות לגבי התמות המרכזיות של המרחב הציבורי ורעיונות תכנוניים/ עקרונות תכנון למימושם.
תוצרי המפגש יעובדו ויתוקפו על ידי וועדת הליווי של התושבים, יוצגו למערכת התכנון ויהוו בסיס להמשך תכנון המרחב הציבורי במסגרת תכנית האב למושבות.

מבנה המפגש: המפגש יתבסס על הכרות המשתתפים את הסוגיות הקיימות וינסה ליצור אמירות לגבי המרחב הציבורי בהליך של חקירה מהפרט אל הכלל. העבודה תיערך בקבוצות ובמליאה על פי השלבים הבאים:

- דיון בקבוצות - ע"פ איזורי תכנון והדילמות התכנוניות המרכזיות
- הצגת מסקנות הקבוצות בפני כלל המשתתפים- דיון פתוח במשמעותיות.
- עבודה בקבוצות - ניסוח אמירות הכלליות על המרחב מחד, ואמירות ספציפיות לגבי הדילמות התכנוניות מאידך.

מינהל קהילתי גינות העיר

אזורי הדילמות
התכנוניות

הדילמות התכנוניות וחדשנות בפתרונות- קבוצות הדין

(הרחבה וחומר תכנוני בנספחים 5-8):

- מרחב עמק רפאים- האזור המשתרע בין תחנת הרכבת לצומת אורנים ובין רחוב עמק רפאים לדרך בית לחם מרחב המהווה " מרחב שיטוט אורבאני" המאופיין בערכי שימור גבוהים, פונקציות עירוניות ותיירות רבות ובמקביל ב"שכונתיות" ומרחב מגורים אינטימי. השאלות התכנוניות המרכזיות שאנו רואים באזור זה הינן:
 - זהות המרחב בהקשר העירוני והשכונתי,
 - פארק המסילה- זהות ושימושים.
 - תיירות ואירוח בשכונות ההיסטוריות (המושבה הגרמנית, היוונית).
 - התחדשות עמק רפאים- הגדרת זהות ודימוי ובחינת אופי המסחר, עיצוב המרחב הציבורי
 - תפקידי המוקדים המרכזיים בציר כמוליכי הזהות של רחוב עמק רפאים ופארק המסילה
 - חיבורי הרחוב-בקעה- מושבה.
- "המזיל התרבותי"- מושג שהשתרש בגופי התכנון משנות ה-70/80 ומצפה ל"גאולה"(פרשנות/ פרוגרמה עכשווית). כיום ישנם בתכנון ובביצוע מספר פרויקטים נקודתיים לאורכו המהווים הזדמנות לתכנון ופיתוח המרחב בראיה כללית. המרחב משתרע בין מוזיאון האסלם בקצה רחוב הפלמ"ח עד לתאטרון החאן וכולל בתוכו את מתחם הנסן, חורשות הירח, גן הפעמון תאטרון ירושלים תאטרון החאן ומתחם תחנת הרכבת המתחדש. השאלות התכנוניות המרכזיות שאנו רואים באזור זה הינן:
 - זהות המרחב וקונספט התכנון "כמרחב תרבות".
 - הגדרת עקרונות לפרוגרמה מרחבית על בסיס המוסדות הקיימים לאורכו.
 - תפקידי המוסדות במרחב הציבורי
 - תפקידי חורשת הירח וחורשת השמש בהקשרים העירוניים/ שכונתיים.

○ חתכי רחוב דובנוב ושופן כ"נשאי " ה"מייל התרבותי" והפרוגרמה הציבורית.

- מתחם מוזיאון הטבע- מתחם מוזיאון הטבע כולל החנייה הצמודה אליו הינו מתחם מרכזי בתפישת המרחב הציבורי של הקהילה. בימים אלו ניטשת מחלוקת לגבי עתיד המרחב כאשר מכון שלם מבקש לקבל לידייו את כל המרחב לשימוש תוך קביעת אזורים עם זכות מעבר ושימוש לציבור ומצד שני נמצאת הקהילה אשר עדיין לא גיבשה סופית את עמדתה לגבי מכון שלם אך גם אם כן אז רק על אזור החנייה ורואה במתחם המוזיאון מרחב ציבורי שראוי להישאר כך לעד.

השאלות התכנוניות המרכזיות שאנו רואים באזור זה הינן:

- זהות המרחב ותפקידו במסגרת המרחב הציבורי (כולל שאלת הצורך במרחבים לא פורמאליים).
- יצירת פרוגרמה שתאפשר את צרכי הקהילה וצרכי מכון שלם במידה ויוסכם שכן.
- מהי תבנית הבנייה הרצויה ?

- מרחב "קטמון הישנה" - באופן היסטורי מבוסס מרחב תכנית האב למושבות על 4 גרעיני שכונות היסטוריות שתוכננו ככאלה (פרצלציה, תנועה, מסחר, מוסדות ציבור...) –המושבה הגרמנית, המושבה היוונית, טלביה וקטמון הישנה. המרחב בין גרעיני השכונות הללו התפתח בטבעיות משנות החמישים כ"inlay" ללא בחינה מרחבית של הסטרוקטורה העירונית. אנו רואים כאחת ממטרות תכנית האב להגדיר סטרוקטורה זו על בסיס "ההתחלות הטבעיות" שנוצרו במהלך השנים. הרחובות המרכזיים שמגדירים מרחב זה הינם: חזקיהו המלך –רחל אמנו (הרחובות ההיסטוריים) מעמק רפאים ועד לגן סן סימון, אלעזר המודעי –כ"ט בנובמבר מצומת אורנים ועד הפלמ"ח, רחוב הפלמ"ח. השאלות התכנוניות המרכזיות שאנו רואים באזור זה הינן:

- השתלבות שימושי מסחר, תעסוקה ומבני ציבור.
- נגישות לכולם- תנועה- אופניים, הולכי רגל.
- חיבורים לעמק רפאים-גוננים.
- מרחבים ציבוריים- תפקידם ועיצובם